

Pia Lohikoski vas

## **Kirjallinen kysymys hallituksen toimista, jotka tähtäävät luovien alojen ja vastavalmistuneiden kulttuurialan ammattilaisten työllisyyden tukemiseen**

**Eduskunnan puhemiehelle**

Luoville aloille kahden viime vuoden aikana valmistuneet ovat astuneet alansa työmarkkinoille poikkeuksellisenä aikana: harjoittelupaikkojen saaminen on ollut kiven alla ja yleisötapahtumien ollessa kiellettyinä esittävien taiteiden piirissä on valmistuttu väistämättä suoraan työttömiksi. Työttömyys on koetellut monen kokeneenkin alan ammattilaisen itseluottamusta.

Luovien alojen ammattilaisia on vaikea määritellä, mutta esimerkiksi Varsinais-Suomen TE-toimistossa on kohdennettu työllistämistoimia tälle kohderyhmälle koulutustaustan perusteella. Joukkoon lukeutuu monenlaisia osaajia artesaaneista kulttuurituottajiin.

Kulttuurialojen työllisistä 28 prosenttia oli yrittäjiä vuonna 2020, kun muissa ammateissa osuus on noin 13 prosenttia. Alalla on tyypillistä työllistyä freelancerina, laskuttaa työstä kevytyrittäjänä tai muutoin työllistää itsensä. Taidot työn hinnoittelusta tai sopimusten neuvotteluista on hankittava pääosin verkostojen ja kantapään kautta. Ylipäättään työmahdollisuudet ovat pitkälti verkostoista kiinni. On paljon vaadittu, että sama ihminen olisi huippulahjakas niin soittimen hallinnassa tai muotoilussa kuin kaikissa mahdollisissa myynnin, markkinoinnin sekä verkostoitumisen taidoissa.

Erityisesti vastavalmistuneiden kulttuurialan ammattilaisten työllistymisen esteenä on usein verkostojen vähäisyys. Koronan aikana haastetta on lisännyt se, että tilaisuuksia näyttää ja kehittää osaamistaan ei ole juuri ollut. Viime vuonna toteutettu Suomen kulttuurirahaston Taiteiden kesä-suurhanke tarjosi työtilaisuuden yli sadalle vastavalmistuneelle taiteen ammattilaiselle. Useimmille se oli ensimmäinen ja ainoa työtilaisuus ammattimaisen taiteen kentällä.

TE-toimistojen ja oppilaitosten välisestä yhteistyöstä on hyviä kokemuksia vastavalmistuneiden työllistymisen edistämisessä. Myös opintojen aikaisia työelämävalmiuskoulutuksia on useissa oppilaitoksissa lisätty. Silti vastavalmistuneilla on merkittäviä puutteita työelämävalmiuksissa — osin johtuen juuri uuden työn moninaisista vaatimuksista.

Luovilla aloilla on valtavat kasvun ja työllisyyden mahdollisuudet, jotka toteutuakseen vaativat paljon osaamista alan ammattilaisilta ja sitä, että uudet nuoret kyvyt saadaan täysimääräisesti käyttöön. Erityisesti taiteilijoilla on ensimmäisinä vuosina valmistumisen jälkeen vaarana pудо-

## Kirjallinen kysymys KK 172/2022 vp

ta kokonaan ulos oman alansa työmarkkinoilta ja näin korkea koulutus menee ikään kuin hukkaan.

Korona on lisännyt haastetasoa. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskuksen Cuporen tekemästä barometrikyselystä käy ilmi, että pandemian seurauksena useat luovien alojen ammattilaiset harkitsevat alan vaihtoa. Koulutus menee tässäkin tapauksessa ikään kuin hukkaan, kun useimpien työllistymishaasteet voitaisiin taklata tukevilla täsmätoimilla.

Nyt voisikin olla paikallaan suunnata työllistämistoimia erikseen räätälöitynä luovien alojen vastavalmistuneille. Tällaisten työllistämistoimien suunnittelu vaatii paljon osaamista myös TE-toimistoilta ja jatkossa kuntien työllistämistoimista vastaavilta viranhaltijoilta. Siksi kansallinen hanke voisi olla yksi toimiva vaihtoehto.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Mitä hallitus aikoo tehdä luovien alojen työllisyyden parantamiseksi ja erityisesti koronasulkujen keskelle valmistuneiden kulttuurialan ammattilaisten työllistymisen tukemiseksi?*

Helsingissä 5.4.2022

Pia Lohikoski vas